

Μορφολογία, υδρογραφία, κλίμα. Το έδαφος του νομού Ρεθύμνου είναι ορεινό, με εξαιρετικά έντονο ανάγλυφο στο ανατολικό τμήμα, όπου υψώνεται ο Ψηλορείτης με την ψηλότερη κορυφή του Τίμιος Σταυρός (2.456 μ.) και με τις χαμηλότερες Κουρούνα (1.855 μ.), Σπάρας (1.575 μ.), Χαμένη (1.281 μ.), Τυμπανάτορας (1.491 μ.), Σκίναγας (1.752 μ.) κ.ά. νοτιοδυτικά του Ψηλορείτη και σχεδόν παράλληλα υψώνεται ο Κέδρος (1.777 μ.), ο οποίος προεκτείνεται στα βόρεια με τις κορυφές Σωρός (1.186 μ.) και Φορτέτσα (658 μ.). νοτιοδυτικά του Κέδρου και παράλληλα σχεδόν εκτείνεται μια χαμηλότερη σειρά από όρη, που αρχίζει με τη Βουβάλα (947 μ.), της οποίας οι κλιτύες πέφτουν απότομα στον κόλπο της Μεσσαράς, και συνεχίζεται στα βόρεια με τον Σιδέρωτα (1.136 μ.), το Ξηρό Όρος (904 μ.), την Κουρούπα (984 μ.) και τον Κρουονερίτη (1312 μ.), που αποτελεί την ανατολικότερη κορυφή των Λευκών Ορέων, που υψώνονται στον νομό Χανίων. Οι περιορισμένες πεδινές εκτάσεις του νομού σχηματίζονται στις παράκτιες περιοχές και μεταξύ των οροσειρών, όπως η κοιλάδα του Αμαρίου, μεταξύ Ψηλορείτη και Κέδρου, και η κοιλάδα του Μυλοποτάμου μεταξύ Ψηλορείτη και Κουλούκωνα (1.083 μ.).

Το υδρογραφικό δίκτυο του νομού είναι περιορισμένο σε ασήμαντα υδάτινα ρεύματα. Στο Κρητικό πέλαγος χύνονται ο Μουρσέλας (στα όρια με τον νομό Χανίων), ο Πετρές, το Σφακορύακο, ανατολικά του Ρεθύμνου, και ο Γεροπόταμος. Στο Λιβυκό πέλαγος χύνονται ο Πλατύς (στον όρμο της Μεσσαράς), ο Ακουμιανός δυτικότερα και ο Κουρταλιώτης, που έχει διαμορφώσει το γνωστό Κουρταλιώτικο φαράγγι. Η ακτογραμμή του νομού στο Κρητικό πέλαγος και στο Λιβυκό, δεν παρουσιάζει αξιόλογες κολπώσεις.

Το κλίμα του νομού Ρεθύμνου, ήπιο στις παράκτιες περιοχές, γίνεται δριμύ στις ορεινές και κυρίως στον Ψηλορείτη. Οι βροχές, όπως συμβαίνει σε ολόκληρη την Κρήτη, είναι περισσότερες στα νότια παράλια.